

บทละคร

เสภา เรื่อง ชุนช้าง ชุนแผน

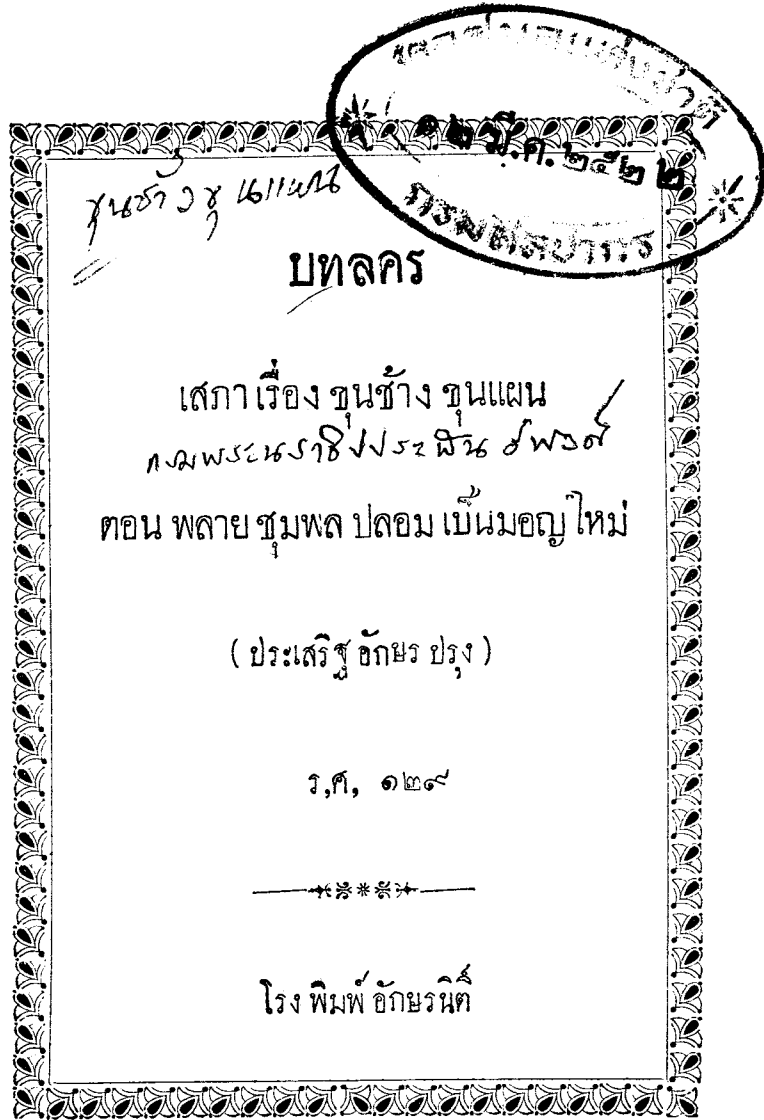
ตอน พลายชุมพล ปดอม เป็นมอญใหม่

(ประเสริฐอักษร ประจ)

ว.ศ., ๑๒๘

—*~*~*—

โรงพิมพ์อักษรวิทย์

หน้า ๑๘ ๒๑๑๗๖

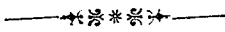

บทละคร

เสภาเรื่อง ชนช้าง ชนแผน
กรมพระนางรังรองสิริสวัสดิ์พรต
ตอน พลายชุมพล ปลอมเป็นมอญใหม่

(ประเสริฐ อักษร ปรุง)

ร.ศ. ๑๒๙

โรงพิมพ์ อักษรนิทัศน์

เลขห้อง

เลขหมู่ 895.9112
9521 27

เลขทะเบียน

21 ๑๒๒ ๓๗๐ ๕
๗. ๕๓๑

บทละครเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน

—*~*~*~*

ตอน พลายชุมพล ปลอมเป็น มอญใหม่
(ประเลรีฐอักษร ปรุงตามเค้าเสภาครั้งกรุงศรีอยุธยา)

ชุดที่ ๗ (เล่ห์เจ้าเพชร) ฉากลานวัดโพทง
เมืองสุโขทัย ตัวละคร มีสาม نفر ชุมพล กับเพื่อนศิษย์
วัดกวาดวัดอยู่

ฉับ ๑ (ใน) พ่อเพชร รุ่ง, กรุ่น กระมล, ชุมพล น้อย
กระอ้อย ร้อย, น้าวัก, ส้มคักก็สวย หิน จากบ้าน, มารดา,
กล้า พุง พวย ช้ำม ห้วย, เป้า ลห่าน, กากูจันบุรี ขึ้นมาไล่,
สุโขทัย, ใจทักทัก ใครรู้จัก, ยายตา เช่น ราศรี ยาย
เพ็ญ จันทร์, ท่านคุณตา, ก็ ปรานี ตั้ง พิธี, โทษ รุก, ปล่อย
ปลุกใจ ให้ออกมา, บรพระชา, เช่น สามะเพชร มหาคเณร, โป
ทง, สมภารใหญ่ เรียบ หนังสือ, เลข พร้อม, ทั้ง ขอมไทย
ศึกษา ไตรย, ปฎิกระธรรม, ชำวิชา (ร้อง สุดสงวน)
สายัณห์, สุริเขนทร์, พ่อเพชร นิด กับ ลูกศิษย์, มีตร สมารถ,
ถือ กรวดง่า กวาดลานวัด, ปฏิบัติ, ส้ม ครัทธา กฏีกา,

อวาศ,ไม่ขาดเคย ฯ ๘ คำ เจจ (กวาควัต
คุยกับเพื่อนศิษย์วัต)

ขับ ๑ (ใน) มือกวาคกรุก,ปากก็พูด,กับเพื่อน
เข้า แต่ใจเหงา,เจ้าเงร,พ่อเงรเอ๋ย คิดถึงพ่อ,พ่อใจ,ไม่
เสียบ (เงร)แต่ลับเลย,แม่มา,ซ้ำพอแรง จะไป
เยี่ยม,เยี่ยมตัว,ถลัวลำบาก เคยทนยาก,มากมา,น่า
แขง จึงขยท,จดหมาย,เขียนลายแทง ชี้แจง,สุข
ทุกข์,ถึงบิดา ฝากทายักษ์,แกจัก,ไปหางาน รู้จัก
บ้าน,กาญจน์บุรี,ที่นักหนา ทั้งฝากนก,พิลาบให้,ไปแก้
ตา เมื่อคอยลูก,ผูกพา,บินมาปล้น แต่คอย ๆ,
น้อย ๆ,หนังสือพ่อ ไม่บินปร้อ,มาได้,สมใจฝัน ให้
ส่วนบุญ,สของคุณ,พ่อแม่นั้น รับมิ่งขวัญ,ลูกแล้ว,ฤ
ไรเออ (เขมรปีแก้ว ร้องใน) ไ้อยามพลบ,พระลย,
ลับไม้มีค พ่อเงร นิด,หนึ่งคหนึ่ง,ตลิ่งเฉลอ คิดถึงแม่,
คิดถึงพ่อ,ใจพ่อแท้ กลบเกลื่อน,เจื่อนเก้อ,กระหม่น
ตา ฯ ๑๐ คำ เจจ รัว (ขอมไหล)

ขุนช้างขุนแผน

๓

ลำ ขอมดำดิน ๑ (ใน) ปางนั้น ขอมทมิฬ,
ลิงกระล่อน, มอญหงษา ลานทอง ถือ, คือ คั้น, คำ คิน มา
หวัง จะ ถาม, ปฤษณา, เณร ชุ่มพล ไพล่ ลานอา, วาศโต,
วัดโพทอง เขม้น จ้อง, เณร นิค, แผลง ฤทธิร่น ชี มีอ,
สี่ ชื่อ, คำ รณ วาง ตน, เคียง ตั้ง, อหัง กาว ๗ ๔ คำ
คุก พาทย (เณรไม่กลัวแต่เท็ก วัด กลัว วิ่งหนีไป
ชุก กอไม้)

ขับ ๑ (ขอม) เขี้ยเณร นิค, ศิษย์ครู, ความรู้ ลาก
แม่ัน สามารถ, ทอข ลิขิต, ปฤษณา แม่ัน ถูกต้อง, คล่อง
คารม, สมคำรา ตูจะช่วย, วิทยา, ในลานทอง ๗ ๒ คำเจรจา

ขับ ๑ (ใน) พ่อ เณร น้อย, มคตน้อย, เล็กน้ำ
พริก หัว ร่อคิก, ขวดกล้า, ยืมว่า ขาน (ชุ่มพล) ลอง
ถามไป, ข้าจะไต่, ลอง วิจาร์ณ ถู หรือ ผิก, คิกอ่าน, ตาม
ขัญญา ๗ คำ ๒ เจรจา

ลึงทอง มอญรับบุตร ๑ (ขอม) เกิด ขึ้น
คน, วน ว่าย, ตาย ยัง คำ แล้ว ควร ทำ, อะไรเล่า, เจ้า เณร

๔ เล่ห์เจ้าเงร

ขา (เขนงรับ เงร) ก็ทำบุญ,คุณะประโยชน์, ไปรด
โลกา สุขแก่ตน,และมหา,ชนิกาย (สมีงทอง
มอญรับ ขอม) เมื่อกระนั้น,ฉันใด,จะได้สุข ฉัน
ใดเล่า,ทุเลาทุกข์,รทมหาย (เขนงรับ เงร) ประ
พฤติ ชอบ,ช่อง สม,งามคมคาย ไม่เกิดร้าย,หมคทุกข์,
สุข อยู่เอง (สมีงทองมอญ ขอม) ทุกข์สุข,
รุกรวาระ, เพราะ,อะไร (เขนงรับ เงร) ก็เพราะ
ใจ,รู้ คัก, นึกหลง แจ้ง (สมีงทองมอญ ขอม)
จะหนีทุกข์,ไหนพ้น, ถ้าคนเกรง (เขนงรับ เงร)
ต้อง ถือเพลง,อนัต ตะ ธรรม, ประจำ ทรวง ๗ ๖ คำเจรจา
(ชักปลุกฤษณา เงร คอบได้ ทุกข์ขอมหัว ร่อเห็น ชักชัก ก็ชู)

มอญโยนดาบ ๑ (ใน) ชัยณะนั้น ขอมเตลลง,
เซลง ฤทธิ,ไม่คิดหวง สังกานทอง,ของ วิเศษ,เวท บำ
บวง ให้เงร หม่อม,หมคห้วง,ตำคินไป ๗ ๒ คำ ริว

ชัย ๑ (ใน) ครานั้น พ่อเงร หม่อม,
ชม พล,คนกล้าหาญ พิณจอ่าน,ลานทอง, ท่อง จำได้

เค็ก มนต์, ล่องหน, หายตัวไว้ คง กระทบ, คั้นไค้, สุธา จร
ผูก หุ่น, ปลูกเค็ก, เลขยันต์ ชลึง กระทบ ค้าง, คน เข็น, เข็น
ร่อน ๆ ถึง ทั่ว นิค, อธิธิ ฤทธิ, พิศ คุมมอญ เหมือนเหล็ก
เพชร, เค็ก กระทบ, ไต้ ค้างใจ ฯ คำ รั้ว เหวจา
(ลอง วิชา เค็ก วัค คีน) กราวใน เข็ค (ยักษ์ ออก)

ประเทศ ๑ บัด นั้น ยักษ์ หุ่น, หมุน มา,
จาก ป่าใหญ่ เหาะ ผ่าน, ตำน คง, พงไฟ รั้ว ใช้, จาก
บ้าน, ภาณู หุ่น รั้ว ทั่ว พระแผน, แสน ชลึง, ถึง พระเวท ให้
แสดง เคช, ถือ หนังสือ, ทือ มา นี้ เห็น เณร น้อย, คอย ท่า,
หน้า ภูฏี ทำ ฤทธิ, ตามสั่ง, หวัง ให้ กลัว ฯ ๔ คำ คุ
พาทย (เณร ไม่ กลัว เค็ก คีน ตาย)

ชัย ๑ (ใน) พ่อ เณร นิค, พิจ ยักษ์,
คึก คัก ชู ค้าง คุ, ไม่ พร่น, กลับ หย่น ทั่ว คอ คุ
หนังสือ พ่อ, ถือ ถึง ทั่ว แกล้ง ยั่ว, ยืน กริม, ย้ม ลไม้
วาย วิตก, ซรอบ นก, พิลาย เลว คุณ พ่อ แกล้ง, คุณ เผลว,
มา ล้อ ให้ พ่อ เณร เอก, เค็ก จัง จัง, ป่า ผนัง ไป ยักษ์

๖ เล่ห์เจ้าเพชร
ฝั่งไม่, กระจุก กระจิก, อึก เป็น นาน ฯ ๔ คำ รั้ว
(ยักษ์ แข็ง โท่)

สิงห์โต ๑ (ใน) แก่หนังสือ, มือสั้น, มิ่ง
ขวัญมา จำ ลายมือ, บิคา, แดง สาส์น ทีใจ, คังไ้,
ทิพย์พิมาณ ก็ คลี้อ่าน, ทยานใจ, จะใคร่รู้ ฯ ๒ คำ

ขยับ ๑ (เอง) หนังสือพระ, แขนพ่อ, มี ข้อ
ซึ้ง แสนคิดถึง, ลูกไม่, สบาย อยู่ เรื่อง พระยศ, คค
เคียว, คังเขี้ยว, ไม่มีผู้, คู่คิด, บิด บรรเทา ถึง ตัว
ก็, มีครุ, ไว้ คู่คิด พ่อหวังจิตร, คง เห็น, แต่หน้าเจ้า จง
ช่วย พ่อ, รักข้าง, ให้ ขางเบา ฮี สร้อยฟ้า, มันไปเข้า, กับ
เพชร เพชร ทำ เสน่ห์, เล่ห์ให้, อ้ายไวย้ง ก แศก กระจุก,
เห็น ประจาง, ออกพ่ายเพน คุณพ่อ, ขอ ปอง, จะ ของ
เวร อ้าย ลูก เคน, ทยศ, หมก ความดี ลำ เลิกพ่อ,
ล้อเล่น, เห็น ท่า คักก็ พ่อ แค้น นึก, ขอ เชิญ, ให้ เป็นผี
แม่ นอยาก แทน, คุณ บิคา, อย่า ซ้ำที ยก มา ตี, กรุง
ครี, อยุทธยา ปลอดภัย, เสียบให้ ผิด, จริตไทย เป็น สมิง,

มอญใหม่, เมือง หงษา ยกพล, ร่นรีบ, ถีบทาง มา ใคร
 จะทาน, ฤทธา, ท่าไม่มี พระทูลเกล้า, ไปรคเกล้า,
 ให้เจ้าไวย์ ออก รบรบ, จับไว้, อย่าให้หนี พัน พลค,
 ซากกลาง, ล้างชีวี วิชาติ, ตั้ง พ่อ, ขอช่วย กัน ฯ
 ๑๒ คำ

จับ ๑ (ใน) พออ่าน จบ, เหนว ตบ, ซาผาง ๆ
 แสน รคาง, เคียงเหลือ, ตัวเนื้อ สั้น ชัก ชัก, ชัก ชัก, กัด
 พัน (เอง) น้อย ๆ นั้น, พี่ ไวย์, ไซ้พอ ตี มุ่งเขม้น,
 จะเล่น, กับบิดา สาอะไร, กับเรา, เท่า แมง หวี เมื่อ
 หน้า, หาไหน, จะไป ตี นัย พี่, น้องกัน, นั้น สืบ ไป เรา
 ก็ เรือง, พระเวท, ฤทธิ์ เศษ พอ จะ ขอ แทน, คุณพ่อ, ให้
 จงได้ เสียตายหนอ, ท่อง กว้าง, ทางไกล แม่น เคาะได้,
 ก็ จะ เคาะ, เคาะ เม็ดดี (ใน) จึง โอมอ่าน, คาถา, ครุ รามัญ
 ยักษ์ใหญ่, ภาย สั้น, ผลุนผลัน หิน ก้าว ไม่ ออก, กลอก
 หัว, กลัว ฤทธิ์ เจ้า เหนว ชี้, หัว โบก, กระ โชก มนต์ ยักษ์
 หุ่น, ซุน เซ, เศ หิน ตัว สั้น, ไท่วั กราบ, เหนว สับ สุน ล้ม

๘ เล่ห์เจ้าเงร
แม่, ยอมแพ้, เงร ชุ่มพล บัดคน, ตื่น หาย, กลาย ไป
๗ ๔ คำ รั้ว แล้ว กราวรำ (ยักษ์ หาย กลาย เป็น
เฉลว หมาย กับ นก พิลาย)

สามเส้า (ใน) เจ้าเงร นึก, เห็นฤทธิ,
เลิก คิก ท้อ เสรอ หัว ร่อ, เวียง มิตร, มา ชิด ไหล่ เจ้า
ศิษย์ วัค, อัด ออก, ตกใจ คลัง ไทล, ไม่ เห็น, สม ประที
๗ ๒ คำ เระจา (เพื่อน กลัว เงร เล่า ให้ ฟัง เลย
นัย ถือ กราบ ไหว้)

ปิด ม่าน ฆ่า เวลา เมื่อ เปิด ม่าน มี เงร หนึ่ง หัว
กระโต ฤทธิ แยก ขา ตร

ฉับ ๑ (ใน) มิ ทั้น สาย, เงร พลาย, ชุ่ม
พล น้อย ห่ม ทอง ทอย, ประคต คม, สม ฉวี คิก ไปหา,
เจ้า คุณตา, ลา คี กที่ ก็ พอดี, ท่าน มา, หา หลาน เงร ๗
๒ คำ (พระยา สุโขทัย กับ ท่าน ผู้หญิง เพ็ญจันทร์ บ่าว
ไพร่ หาย ของฉัน มา เข็ม ม ก็ ลง ไป หา ตายาย ตาม สบาย ๆ ๆ)

ฉับ (เอง) หลาน คิก ถึง, คุณ พ่อ, ขอ ลา คี ก

ขุนช้าง ขุนแผน

๘

ยั้ง นึก ๆ, เปลี่ยวใน, ใจเคลน เป่น แม่น เห็นท้วย, อวยพร,
คึก ก่อ่นเพล สำหรับนั้น, เลย ประเคน, เถร เจ้าวัด ฯ

๒ คำ เหวง

ชัย ๑ (ใน) ท่าน พระยา, สุโขไทย, อาโลยครัน
ทั้ง คุณ ขาย, เพ็ญ จันทร์, ก็ อีต อีต จะ ทัก ทาน, หลาน
หนุ่ม, ชื่น รุมวัด ก็ จะ ชัก, ใจง่าน, สง สวรร ครัน ฯ ๒ คำ
(อนุญาตว่าจะเกดศ์คนไปท้วย หลานว่าจะ ขอแต่ ม้า ชีไป
เท่านั้น ขณะนั้นท่านสมภารออก พระยา ก็ ออก
ว่า เถรจะ คึก ท่านห้ามไม่ฟัง ก็ ยอมให้บ่าวไปเอา
ม้า มา คึก รต หน้า มนต์)

ชัย ๑ (ใน) พ่อหนุ่ม น้อย, กลอยใจ, พลาย
ชุ่มพล ปลื้ม กมล, สมสิ่ง, เบ็น มิ่ง ขวัญ นมัสการ,
ลาสมภาร, กลับบ้านพลัน เจ้าคุณตา, คุณยาย
พัล, ะวัน ไป ฯ ๒ คำ เพลง ชิ่ง

ปีค ม่าน

๑๐

เกณฑ์ ภาพยนต์

ชุดที่ ๘ (เกณฑ์ภาพยนตร์) ฉากป่า คนตรี
 เพลง เชิด ชิ่ง พลายชุมพล แต่ง ทิว หุ่นงา ไก่ ไร่
 กระเบน อย่างมอญเสื่อ อย่างน้อย ศรี คาคา เข็ม ชัก ทับ สพาย
 ตะกรุด แล คาย ไชยชนะไพร กับ คายคู่มือ เกลา ผม สูง
 โปกผ้าแดง ลง ญม มงคล เครื่อง เป็น กระบัง ชี ม้า
 กระเลี้ยว ผูกเครื่อง แฉง มี พราย จง ออก

ชัย ๑ (ใน) พ่อ พลายหนุ่ม, ชุมพล, มนต์
 เมลิว ชี กระเลี้ยว, เขียว ปลัดอิน, เข็น มอญใหม่ เต็ม
 หรับ, ชัยกว้าง, มา กลางไพร มุ่งใจ, ไป สู่, เมือง สุพรรณ
 พราย ขัน, เคียงขาน, ทยาน ชัยย ถับ ถึง, กิ่ง ทาง
 กลางป่า ชัน หยุด ม้า, ถาลง, ที่ตรงนั้น ชมี ชมัน,
 คัด หญ้า, เขา มา มัด เข็น รูป หุ่น, สมน มอญ, พล รอด
 รวย เอา กิ่งไม้, ไขว่ เข็น คาย, ประจบ จัก ข้าง ถือ ออก,
 ถือ ปั้น, เข็น เขียว ยัด เข็น ชนิต, ล้วน หญ้า, ประคายน

๗ ๖ คำ เหวา

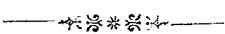
เชื้อ ๑ (ใน) เคก เข้าสาร, อาน เวท, เกษ

ขุนช้างขุนแผน

ครุ มอญ ขอบกร, กิ่ง แก้ม, แซ่ม ชื่น ชัก รูป, หุ่น ชนิน,
ครุ น ครน กลับ ฟัน, เป็น มนุษย์, ผุด มา ฯ คำ รวี เชิด
(หุ่น กลาย เป็นคน มาก รวย)

ฉับ ๑ (ใน) พ่อหนุ่ม นิค, อมคติ, ฤทธิ
เหล็ก เพ็ชร ใจ เค็จ, ร้อง คัง, สั่ง ว่า (เอง) จะ
ยกทัพ, ชัย พหล, ปล้น พารา จงให้ร้อง, ก้อง ป่า, พา
ตะโพง ลูก ลูก, บุก รุก, ปลุก ปล้น แต่อย่าฆ่า,
ผู้คน, ให้ตาย โหง เป็น แต่เพียง, กรร ไชก, โยก โคลง ให้
ตา โพลง, ตื่น ตั้ว, กลัว โภย (ใน) หุ่น ยนต์, ฟัง ชุบล,
ชุม พล สั่ง ทิ้ง ทิ้ง, หมอบ รวย, กราบ ไหว้ โผน
แผ่น, เค้น โลก, โศก ว่องไว ชุม พล ไป, ชื่น ม้า, นำ หน้า
เดิน ฯ ๖ คำ กราว นอก

ปี ต ม่าน

ชุดที่ ๘ (คนแตก คั้น) ฉาก ตำบล นอก เมือง
สุพรรณ ทวี ลคร มี นาย ตำบล แล ราษฎร คนตรี ทำ เชิด

๑๒

เกณฑ์ภาพยนต์

เสียง พวก มอญ ไ้ร้อง ที ฆ้อง ยิง ปืน ลั่น มา   ต่าง ขึ้น
ก็ ออก ไ้ หิน พล หุ่น เข้า โรง หมก

ชัย   ๑   (ใน)   นาย ต่าน, สหพันธ์, เหลือ
ยับ ยั้ง   ตั้ง ตั้ง, ตื่น ฉาว, รวจะ เห็น   กอ กอย เหตุ,
สัง เกต เซมัน, เห็น เหลือ เกิน   สทกส เทน, ตื่น ตัว, กลัว
กาย   ชาว บ้าน, ย่าน นั้น, ชวัญ หิน   นึก ไ้ ไร, มอญ ไ้ ใหม่,
ใจ หาย   สัน สติ, ตื่น เพี้ย, เวย วาย   ท เกีย กต กาย,
เลื่อง ลี, หิน ไ้ ๗   ๔   คำ   เชิด   (มัว ไ้ เข้า ไ้ ใน
เมือง   พล เมือง ตื่น หิน   พล มอญ ไ้ ใหม่ ด้ ทร ว โสก)   ปี ต
ม่าน ขบ ชก

ศุภมัสดุ

